

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 12. marca 2014*

„Článok 20 ZFEÚ, článok 21 ods. 1 ZFEÚ a článok 45 ZFEÚ — Smernica 2004/38/ES — Právo slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov — Oprávnené osoby — Právo na pobyt štátneho príslušníka tretieho štátu, rodinného príslušníka občana Únie, v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom — Občan Únie, ktorý má bydlisko a je štátny príslušník toho istého členského štátu — Pracovné činnosti — Pravidelné dochádzanie do iného členského štátu“

Vo veci C-457/12,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Holandsko) z 5. októbra 2012 a doručený Súdnemu dvoru 10. októbra 2012, ktorý súvisí s konaniami:

S.

proti

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

a

Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel

proti

G.,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, podpredseda K. Lenaerts (spravodajca), predsedovia komôr R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Borg Barthet a C.G. Fernlund, sudcovia G. Arestis, J. Malenovský, E. Levits, A. Ó Caoimh, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal a E. Jarašiūnas,

generálna advokátka: E. Sharpston,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. júna 2013,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— pani S., v zastúpení: G. G. A. J. Adang, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: holandčina.

- pani G., v zastúpení: E. T. P. Scheers, advocaat,
 - holandská vláda, v zastúpení: C. S. Schillemans a C. Wissels, splnomocnené zástupkyne,
 - belgická vláda, v zastúpení: T. Materne a C. Pochet, splnomocnení zástupcovia,
 - česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,
 - dánska vláda, v zastúpení: V. Pasternak Jørgensen a C. Thorning, splnomocnení zástupcovia,
 - nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, N. Graf Vitzthum a A. Wiedmann, splnomocnení zástupcovia,
 - estónska vláda, v zastúpení: M. Linntam a N. Grünberg, splnomocnené zástupkyne,
 - poľská vláda, v zastúpení: K. Pawłowska, splnomocnená zástupkyňa,
 - vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: L. Christie, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Facenna, barrister,
 - Európska komisia, v zastúpení: C. Tufvesson a G. Wils, splnomocnení zástupcovia,
- po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 12. decembra 2013,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 20 ZFEÚ, článku 21 ods. 1 ZFEÚ a článku 45 ZFEÚ, ako aj ustanovení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci dvoch sporov, a to medzi Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel (minister pre prisťahovalectvo, integráciu a azyl, ďalej len „minister“) a paniami S. a G., štátnymi príslušníkmi tretích štátov a rodinnými príslušníkmi občana Európskej únie holandskej štátnej príslušnosti, v súvislosti so zamietnutím ministra poskytnúť im osvedčenie o ich legálnom pobyte v Holandsku ako rodinným príslušníkom občana Únie.

Právny rámec

Smernica 2004/38

- 3 Pod názvom „Vymedzenie pojmov“ článok 2 smernice 2004/38 stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

- 1) ‚Občan Únie‘ znamená akákoľvek osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu;

2) „Rodinný príslušník“ znamená:

a) manželský partner;

...

d) závislí priami príbuzní po vzostupnej línii a takéto osoby manželského partnera...;

3) „Hostiteľský členský štát“ znamená členský štát, do ktorého sa občan Únie presťahuje, aby vykonal svoje právo voľného pohybu a pobytu.“

4 Článok 3 tejto smernice, nazvaný „Oprávnené osoby“, vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na všetkých občanov Únie, ktorí sa pohybujú alebo zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je členský štát, ktorého štátnymi príslušníkmi sú, a na ich rodinných príslušníkov, ako sú definovaní v bode 2 článku 2, ktorí ich sprevádzajú, alebo sa k nim pripájajú.“

5 Článok 6 uvedenej smernice znie:

„1. Občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia do troch mesiacov...“

2. Ustanovenia odseku 1 sa uplatňujú tiež na rodinných príslušníkov s platným pasom, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu a ktorí sprevádzajú občana Únie alebo sa k nemu pripájajú.“

6 Článok 7 ods. 1 a 2 smernice 2004/38 znie:

„1. Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte; alebo

b) majú dostatočné zdroje pre samých seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a ak majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte; alebo

c)

— sú zapísaní na súkromnej alebo verejnej inštitúcii, akreditovanej alebo financovanej hostiteľským členským štátom na základe jeho legislatívy alebo administratívneho postupu, s hlavným cieľom absolvovať študijný kurz, vrátane odborného vzdelávania; a

— majú komplexné krytie zdravotného poistenia v hostiteľskom členskom štáte a predložili príslušnému vnútroštátnemu úradu dôkaz prostredníctvom vyhlásenia alebo iným rovnocenným prostriedkom, podľa ich rozhodnutia, že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu; alebo

d) sú rodinnými príslušníkmi, ktorí sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie, ktorý spĺňa podmienky uvedené v bodoch a), b) alebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odseku 1 sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie v hostiteľskom členskom štáte, ak takýto občan Únie spĺňa podmienky uvedené v odseku 1a), b) alebo c).“

7 V súlade s článkom 10 ods. 1 tejto smernice „právo pobytu rodinných príslušníkov občana Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, sa dokazuje vydaním dokladu nazvaného ‚Pobytový preukaz rodinného príslušníka občana Únie‘ nie neskôr ako šesť mesiacov od dátumu predloženia žiadosti“.

8 Podľa článku 16 ods. 1 a 2 uvedenej smernice:

„1. Občania Únie, ktorí sa legálne zdržiavali počas nepretržitého obdobia piatich rokov v hostiteľskom členskom štáte, majú právo trvalého pobytu v tomto členskom štáte. ...

2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a legálne sa zdržiavali s občanom Únie v hostiteľskom členskom štáte počas nepretržitého obdobia piatich rokov.“

Holandské právo

9 Zákon o cudzincoch (Vreemdelingenwet) z 23. novembra 2000 (Stb. 2000, č. 495) a nariadenie o cudzincoch z roku 2000 (Vreemdelingenbesluit 2000, Stb. 2000, č. 497) prebrali ustanovenia smernice 2004/38 do holandského práva.

10 Článok 1 zákona o cudzincoch stanovuje:

„Na účely tohto zákona a ustanovení prijatých na jeho základe, pod pojmom:

...

e) štátni príslušníci Spoločenstva rozumieme:

1. štátni príslušníci členských štátov Európskej únie, ktorí sú v zmysle Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva oprávnení vstúpiť na územie iného členského štátu a zdržiavať sa tam;

2. rodinní príslušníci osôb uvedených v bode 1, ktorí sú štátnymi príslušníkmi tretej krajiny a ktorí sú oprávnení vstúpiť a zdržiavať sa na území členského štátu na základe rozhodnutia prijatého podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva;

...“

11 Článok 8 tohto zákona stanovuje:

„Cudzinec má právo na legálny pobyt v Holandsku, iba:

...

e) ako štátny príslušník Spoločenstva, pokiaľ sa jeho pobyt v Holandsku zakladá na predpise prijatom podľa Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva alebo Zmluvy o Európskom hospodárskom priestore;...“

12 Podľa článku 9 ods. 1 tohto zákona vydá minister cudzincovi, ktorý sa legálne zdržiava v súlade s právom Únie na holandskom území, doklad, z ktorého vyplýva legálnosť jeho pobytu (ďalej len „osvedčenie o pobyte“).

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Situácia pani S.

- 13 Pani S. je ukrajinskou štátnou príslušníčkou. Domnieva sa, že má nárok vplývajúci z práva Únie na pobyt u svojho zaťa (ďalej len „referenčná osoba S.“), ktorý je holandským štátnym príslušníkom. Pani S. v rámci sporu vo veci samej tvrdí, že sa stará o svojho vnuka, syna referenčnej osoby S.
- 14 Referenčná osoba S. má bydlisko v Holandsku, od 1. júna 2002 pracuje v závislom pracovnom pomere u zamestnávateľa so sídlom v tomto členskom štáte a trávi 30 % svojho týždenného pracovného času prípravou a uskutočňovaním obchodných návštev v Belgicku. Referenčná osoba S. tak minimálne jedenkrát týždenne cestuje do Belgicka.
- 15 Rozhodnutím z 26. augusta 2009 Staatssecretaris van Justitie (štátny tajomník ministerstva spravodlivosti) zamietol žiadosť pani S. o osvedčenie o pobyte.
- 16 Rozhodnutím zo 16. novembra 2009 minister opravný prostriedok, ktorý podala pani S. proti tomuto rozhodnutiu, zamietol ako nedôvodný.
- 17 Rozsudkom z 25. júna 2010 Rechtbank 's-Gravenhage zamietol ako nedôvodnú žalobu, ktorú pani S. podala proti rozhodnutiu zo 16. novembra 2009.
- 18 Pani S. podala proti tomuto rozsudku odvolanie na Raad van State.

Situácia pani G.

- 19 Pani G., ktorá je peruánskou štátnou príslušníčkou, uzatvorila s holandským štátnym príslušníkom manželstvo 6. marca 2009 (ďalej len „referenčná osoba G.“). Pani G. v rámci sporu vo veci samej tvrdí, že má spolu s referenčnou osobou G. dcéru a že je okrem iného matkou syna, ktorého si spolu s referenčnou osobou G. osvojili.
- 20 Referenčná osoba G. má bydlisko v Holandsku a od roku 2003 pracuje v závislom pracovnom pomere u zamestnávateľa so sídlom v Belgicku. Na tento účel dochádza denne do Belgicka.
- 21 Rozhodnutím z 1. decembra 2009 Staatssecretaris van Justitie bola žiadosť pani G. o vydanie osvedčenia o pobyte zamietnutá. Rozhodnutím z 12. júla 2010 minister opravný prostriedok, ktorý podala pani G. proti tomuto rozhodnutiu, zamietol ako nedôvodný.
- 22 Rozsudkom z 28. júna 2011 Rechtbank 's-Gravenhage vyhovel žalobe podanej pani G. proti rozhodnutiu z 12. júla 2010, uvedené rozhodnutie zrušil a zaviazal ministra, aby opätovne rozhodol s prihliadnutím na právny názor súdu.
- 23 Minister podal proti tomuto rozsudku opravný prostriedok na vnútroštátny súd.

Prejudiciálne otázky

- 24 Vnútroštátny súd sa v prípade pani S. a pani G., ktoré sú rodinnými príslušníkmi občana Únie v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2004/38, najprv pýta, či im táto smernica priznáva právo na pobyt v členskom štáte, ktorého je občan štátnym príslušníkom.

- 25 Podľa vnútroštátneho súdu je pochopiteľné, že pod pojmom „sa pohybujú“ v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 2004/38 treba rozumieť pohyb, bez usadenia sa v ňom, do iného členského štátu, ako je členský štát, ktorého je uvedený občan štátny príslušník, a vrátenie sa z neho. Rovnako je pochopiteľné, že sa pod pojmom „pripájajú sa k nim“ v zmysle tohto článku 3 ods. 1 rozumie pripojenie sa k občanovi Únie v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom.
- 26 Vnútroštátny súd napriek tomu konštatuje, že iné ustanovenia smernice 2004/38, najmä článok 6 ods. 1, článok 7 ods. 1 písm. a) a článok 7 ods. 2 sa javia tak, že vylučujú takýto výklad, keďže výslovne uvádzajú „iný členský štát“ a „hostiteľský členský štát“ ako členský štát, na ktorý sa vzťahuje právo na pobyt. Rozsudok z 5. mája 2011, McCarthy (C-434/09, Zb. s. I-3375) potvrdzuje, že uvedené články 6 a 7 sa vzťahujú na právnu situáciu občana Únie v členskom štáte, ktorého nie je štátnym príslušníkom.
- 27 Vnútroštátny súd následne pripomína, že z rozsudkov zo 7. júla 1992, Singh (C-370/90, Zb. s. I-4265), a z 11. decembra 2007, Eind (C-291/05, Zb. s. I-10719), vyplýva, že manželský partner štátneho príslušníka členského štátu, ktorý vykonal svoje právo na voľný pohyb, musí mať pri svojom návrate do členského štátu svojho pôvodu prinajmenšom tie práva na vstup a na pobyt, ktoré by mu poskytlo právo Únie, keby sa dotknutý občan Únie rozhodol vstúpiť na územie iného členského štátu a zdržiavať sa tam. Uvedený vnútroštátny súd má však pochybnosti v súvislosti s tým, či sa táto judikatúra uplatňuje na situácie, akými sú situácie vo veci samej. Vnútroštátny súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že dotknutí štátni príslušníci tretích štátov sa predtým nezdržiavali na základe práva Únie s ich príslušnými referenčnými osobami v inom členskom štáte ako členskom štáte, ktorého sú tieto osoby štátni príslušníci.
- 28 Vnútroštátny súd odkazuje aj na rozsudok z 11. júla 2002, Carpenter (C-60/00, Zb. s. I-6279), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že článok 56 ZFEÚ sa má s ohľadom na základné právo na rešpektovanie rodinného života vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby členský štát pôvodu poskytovateľa služieb usadeného v tom istom štáte, ktorý poskytuje služby príjmom usadeným v iných členských štátoch, odmietol pobyt na svojom území manželskému partnerovi tohto poskytovateľa, ktorý je štátnym príslušníkom tretieho štátu. Vnútroštátny súd však zdôrazňuje, že na rozdiel od veci, ktorá viedla k už citovanému rozsudku Carpenter, nejde v sporoch vo veciach samých o občanov Únie, ktorí z členského štátu, ktorého sú štátnymi príslušníkmi, poskytujú cezhraničné služby, ale o občanov Únie, ktorí pracujú v závislom pracovnom pomere, a v rámci svojich pracovných činností vykonávajú pohyb do iného členského štátu.
- 29 Vnútroštátny súd nakoniec odkazuje na rozsudok z 8. marca 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, Zb. s. I-1177), ako aj rozsudok z 15. novembra 2011, Dereci a i. (C-256/11, Zb. s. I-11315), a pýta sa, či možno na základe článku 20 ZFEÚ a článku 21 ods. 1 ZFEÚ priznať právo na pobyt štátnym príslušníkom tretích štátov, akými sú štátne príslušníčky tretích štátov v sporoch vo veciach samých.
- 30 Za týchto podmienok Raad van State rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:
- „1. Môže štátny príslušník tretieho štátu, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, ale v rámci svojej pracovnej činnosti pre zamestnávateľa so sídlom v rovnakom členskom štáte pravidelne dochádza do iného členského štátu, z práva Únie odvodiť právo na pobyt za okolností, ako sú okolnosti vo veci [týkajúcej sa pani S.]?
 2. Môže štátny príslušník tretieho štátu, ktorý je rodinným príslušníkom občana Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, ale pracuje v inom členskom štáte pre zamestnávateľa so sídlom v tomto inom členskom štáte, z práva Únie odvodiť právo na pobyt za okolností, ako sú okolnosti vo veci [týkajúcej sa pani G.]?“

O prejudiciálnych otázkach

Úvodné pripomienky

- 31 Otázky položené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania neuvádzajú nijaké konkrétne ustanovenie, ktorého výklad je potrebný na to, aby vnútroštátny súd mohol vydať svoj rozsudok v sporoch vo veciach samých. Uvedené otázky len všeobecne odkazujú na právo Únie.
- 32 Vzhľadom na skutočnosti uvedené v návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré sú zopakované v bodoch 24 až 29 tohto rozsudku, sa majú otázky chápať tak, že ich cieľom je v podstate získať odpoveď na to, či sa majú ustanovenia smernice 2004/38, ako aj článok 20 ZFEÚ, článok 21 ods. 1 ZFEÚ a článok 45 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia tomu, aby členský štát zamietol právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie v zmysle článku 2 bodu 2 smernice 2004/38, keď má uvedený občan štátnu príslušnosť uvedeného členského štátu a svoje bydlisko v tomto členskom štáte, ale pravidelne v rámci svojich pracovných činností vykonáva pohyb do iného členského štátu.

O výklade smernice 2004/38

- 33 Podľa ustálenej judikatúry právami priznanými smernicou 2004/38 štátnym príslušníkom tretích štátov nie sú vlastné práva patriace týmto štátnym príslušníkom, ale práva odvodené, získané na základe ich postavenia rodinných príslušníkov občana Únie, ako sú uvedené v článku 2 bode 2 tejto smernice (pozri rozsudky McCarthy, už citovaný, bod 42; Dereci a i., už citovaný, bod 55, ako aj z 8. mája 2013, Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku, C-87/12, bod 31).
- 34 Ustanovenia smernice 2004/38, ako to vyplýva z bodov 37 až 43 rozsudku z tohto dňa vo veci O. a B. (C-456/12), však priznávajú vlastné právo na pobyt pre občanov Únie a odvodené právo na pobyt pre ich rodinných príslušníkov, iba ak uvedený občan vykonáva svoje právo na voľný pohyb usadením sa v inom členskom štáte ako v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom. Ustanovenia tejto smernice neumožňujú založiť odvodené právo na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích štátov, rodinných príslušníkov občana Únie, v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom.
- 35 Z uvedeného vyplýva, že ustanovenia smernice 2004/38 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát zamietol za okolností, akými sú okolnosti vo veci samej, priznať odvodené právo na pobyt pre štátneho príslušníka tretieho štátu, rodinného príslušníka občana Únie, ktorý má pobyt v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom.

O výklade článku 45 ZFEÚ

- 36 Vnútroštátny súd sa ďalej pýta, či štátny príslušník tretieho štátu v každom zo sporov vo veci samej môže odvodiť právo na pobyt z článku 45 ZFEÚ. Odkazuje pritom na už citovaný rozsudok Carpenter.
- 37 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v bode 46 už citovaného rozsudku Carpenter Súdny dvor konštatoval, že článok 56 ZFEÚ sa má s ohľadom na základné právo na rešpektovanie rodinného života vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby v situácii, akou je situácia, ktorá viedla k vyhláseniu uvedeného rozsudku, členský štát pôvodu poskytovateľa služieb usadeného v tom istom štáte, ktorý poskytuje služby príjemcom usadeným v iných členských štátoch, odmietol pobyt na svojom území manželskému partnerovi tohto poskytovateľa, ktorý je štátnym príslušníkom tretieho štátu.

- 38 Pokiaľ ide o situácie dotknuté vo veci samej treba uviesť, že občan Únie v spore týkajúcom sa pani G. pracuje pre spoločnosť usadenú v inom členskom štáte ako v členskom štáte, v ktorom býva. Občan Únie v spore týkajúcom sa pani S. pravidelne v rámci svojich pracovných činností vykonáva pohyb do iného členského štátu, ako je členský štát jeho bydliska, aj keď spoločnosť, pre ktorú pracuje, má sídlo v členskom štáte jeho bydliska.
- 39 Občania Únie, ktorí sa nachádzajú v situácii referenčných osôb S. a G., patria do pôsobnosti článku 45 ZFEÚ. Každý občan Únie, ktorý v rámci pracovného pomeru vykonáva pracovné činnosti v inom členskom štáte, ako je členský štát jeho bydliska, totiž patrí do pôsobnosti tohto ustanovenia (pozri v tomto zmysle rozsudky z 21. februára 2006, Ritter-Coulais, C-152/03, Zb. s. I-1711, bod 31; z 18. júla 2007, Hartmann, C-212/05, Zb. s. I-6303, bod 17, a zo 16. apríla 2013, Las, C-202/11, bod 17).
- 40 Výklad článku 56 ZFEÚ, ktorý vykonal Súdny dvor v už citovanom rozsudku Carpenter, je isto uplatniteľný na článok 45 ZFEÚ. Potrebný účinok práva na voľný pohyb pracovníkov totiž môže požadovať, aby sa odvodené právo na pobyt priznalo štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi pracovníka, občana Únie, v členskom štáte, ktorého je tento občan štátny príslušník.
- 41 Účel a odôvodnenie uvedeného odvodeného práva na pobyt sú však založené na konštatovaní, že odmietnuť ich priznanie môže obmedziť výkon základných slobôd zaručených Zmluvou o FEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, bod 68; Ymeraga a Ymeraga-Tafarshiku, už citovaný, bod 35, ako aj z 10. októbra 2013, Alokpa a i., C-86/12, bod 22).
- 42 Vnútroštátnemu súdu tak prináleží overiť, či v každej zo situácií vo veci samej je priznanie odvodeného práva na pobyt štátnemu príslušníkovi dotknutého tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, potrebné na účely zaručenia skutočného výkonu základnej slobody zaručenej článkom 45 ZFEÚ.
- 43 V tejto súvislosti okolnosť uvedená vnútroštátnym súdom, podľa ktorej sa dotknutý štátny príslušník tretieho štátu stará o dieťa občana Únie, môže predstavovať relevantnú skutočnosť, ako to aj vyplýva z už citovaného rozsudku Carpenter, ktorú musí vnútroštátny súd zohľadniť na účely posúdenia, či zamietnutie priznania práva na pobyt tomuto štátnemu príslušníkovi tretieho štátu môže mať odradzujúci účinok na skutočný výkon práv, ktoré dotknutému občanovi Únie priznáva článok 45 ZFEÚ. Treba však uviesť, že hoci v už citovanom rozsudku Carpenter skutočnosť, že o dotknuté dieťa sa staral štátny príslušník tretieho štátu, rodinný príslušník občana Únie, bola považovaná za určujúcu, výchova tohto dieťaťa bola v tejto veci zabezpečená manželským partnerom občana Únie. Samotná skutočnosť, ktorá sa môže javiť žiaduca, že takáto výchova bude zabezpečená štátnym príslušníkom tretieho štátu, priamym príbuzným po vzostupnej línii manželského partnera občana Únie, však sama osebe nepostačuje na konštatovanie takéhoto odradzujúceho účinku.
- 44 Z uvedeného vyplýva, že článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že rodinnému príslušníkovi občana Únie, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, priznáva odvodené právo na pobyt v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom, ak má uvedený občan bydlisko v tomto členskom štáte, ale v postavení pracovníka pravidelne vykonáva pohyb do iného členského štátu v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ by zamietnutie priznania takéhoto práva na pobyt malo odradzujúci účinok na skutočný výkon práv, ktoré dotknutému pracovníkovi priznáva článok 45 ZFEÚ, overenie čoho prináleží vnútroštátnemu súdu.
- 45 Za týchto podmienok netreba uskutočniť výklad článku 20 ZFEÚ a článku 21 ods. 1 ZFEÚ. Tieto ustanovenia, ktoré všeobecným spôsobom stanovujú právo každého občana Únie slobodne sa pohybovať a zdržiavať sa na území členských štátov, totiž nachádzajú osobitný výraz, pokiaľ ide o voľný pohyb pracovníkov, v článku 45 ZFEÚ (pozri rozsudok zo 4. júla 2013, Gardella, C-233/12, bod 38 a citovanú judikatúru).

46 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené úvahy treba na položené otázky odpovedať, že:

- ustanovenia smernice 2004/38 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát zamietol právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, pokiaľ má tento občan štátnu príslušnosť uvedeného členského štátu a aj jeho bydlisko je v tomto členskom štáte, ale pravidelne v rámci svojich pracovných činností vykonáva pohyb do iného členského štátu,
- článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že rodinnému príslušníkovi občana Únie, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, priznáva odvodené právo na pobyt v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom, ak má uvedený občan bydlisko v tomto členskom štáte, ale v postavení pracovníka pravidelne vykonáva pohyb do iného členského štátu v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ by zamietnutie priznania takéhoto práva na pobyt malo odradzujúci účinok na skutočný výkon práv, ktoré dotknutému pracovníkovi priznáva článok 45 ZFEÚ, overenie čoho prináleží vnútroštátnemu súdu.

O trovách

47 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

Ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia tomu, aby členský štát zamietol právo na pobyt štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, rodinnému príslušníkovi občana Únie, keď má tento občan štátnu príslušnosť uvedeného členského štátu a aj jeho bydlisko je v tomto členskom štáte, ale pravidelne v rámci svojich pracovných činností vykonáva pohyb do iného členského štátu.

Článok 45 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že rodinnému príslušníkovi občana Únie, štátnemu príslušníkovi tretieho štátu, priznáva odvodené právo na pobyt v členskom štáte, ktorého je tento občan štátnym príslušníkom, ak má uvedený občan bydlisko v tomto členskom štáte, ale v postavení pracovníka pravidelne vykonáva pohyb do iného členského štátu v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ by zamietnutie priznania takéhoto práva na pobyt malo odradzujúci účinok na skutočný výkon práv, ktoré dotknutému pracovníkovi priznáva článok 45 ZFEÚ, overenie čoho prináleží vnútroštátnemu súdu.

Podpisy